

การเคลื่อนพลาสติกบนผิวโลหะร้อนในฟลูอิด์เบด

นางสาวศิริพร วัฒนากิตติกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเคมีเทคนิค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-259-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015741

PLASTIC COATING ON HOT METAL SURFACE IN FLUIDIZED BED

Miss Siriporn Wattanakittikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Chemical Technology
Graduate School
Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-576-259-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

การเคลือบพลาสติกบนผิวโลหะร้อนในฟลูอิดไดซ์เบด
นางสาวศิริพร วัฒนาภิตติกุล
เคมีเทคนิค
ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ บารมี)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพรรณ ประศาสน์สารกิจ)

.....
(อาจารย์ ดร.เพ็ชรพรรณ ทิศธร)

ศิริพร วัฒนากิตติกุล : การเคลือบพลาสติกบนผิวโลหะร้อนในฟลูอิดไรซ์เบด (PLASTIC COATING ON HOT METAL SURFACE IN FLUIDIZED BED) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สมศักดิ์ ต้ารงค์เลิศ, 132 หน้า. ISBN 974-576-259-8

การเคลือบผิวโลหะด้วยพลาสติกนั้น แต่เดิมสารที่จะนำมาใช้เคลือบจะถูกทำให้อยู่ในรูปของเหลวมีส่วนผสมของเนื้อวัสดุและตัวทำละลาย สำหรับตัวทำละลายจะก่อปัญหาต่อสภาวะแวดล้อม มีขั้นตอนการทำที่ยุ่งยากทั้งยังเสียค่าใช้จ่ายสูง จึงได้ลองพยายามนำเทคนิคฟลูอิดไรซ์ขึ้นมาประยุกต์กับการเคลือบผิวโลหะ โดยสารที่ใช้เคลือบเป็นของแข็ง 100% กรรมวิธีของการเคลือบจะต้องทำวัตถุให้ร้อนถึงอุณหภูมิที่สูงกว่าจุดหลอมละลายของพลาสติกก่อน แล้วจึงนำไปจุ่มในเบดที่เป็นอนุภาคของพลาสติกที่อยู่ในสภาวะฟลูอิดไรซ์ขึ้น อนุภาคจะกระทบกับผิวของโลหะและหลอมละลายเกาะเป็นแผ่นฟิล์มบาง ๆ ที่ผิวของโลหะ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาการเคลือบผิวโลหะโดยวิธีฟลูอิดไรซ์ขึ้นโดยใช้เหล็กปลอดสนิมมีรูปทรง 3 แบบ ได้แก่ ทรงกลม ทรงกระบอก และทรงสี่เหลี่ยม สารเคลือบที่ใช้เคลือบเป็น โพลีเอทิลีนความหนาแน่นต่ำ (LDPE) หอททดลองสร้างด้วยพลาสติกใส่รูปทรงกระบอกขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 15 ซม. สูง 40 ซม.

จากการทดลองพบว่าสามารถทำการเคลือบผิววัตถุได้ทั้ง 3 แบบ สภาวะที่ทำให้ได้ฟิล์มที่เคลือบได้มีผิวเรียบสม่ำเสมอและเป็นมันวาว คือ ที่อุณหภูมิเริ่มต้นวัตถุ 180 °ซ ความเร็วอากาศ 5.0 ซม./วินาที เวลาที่ใช้เคลือบ 6-30 วินาที จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความหนาของการเคลือบ ได้ศึกษาตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ อุณหภูมิเริ่มต้นวัตถุ 180-200 °ซ อุณหภูมิเบด 30-50 °ซ ความเร็วอากาศ 5.0-7.5 ซม./วินาที เวลาที่ใช้เคลือบ 6-30 วินาที จากการวิเคราะห์ผลการทดลองด้วยเทคนิคการถดถอยเชิงซ้อน ทำให้สามารถสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้สมการทางคณิตศาสตร์ ดังนี้

$$D_c = 0.0126 t + 0.0244 v + 0.3555 C_v \left[\frac{T_v - T_m}{T_m - T_b} \right]$$

ภาควิชา เคมีเทคนิค
สาขาวิชา เคมีเทคนิค
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้ผลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SIRIPORN WATTANAKITTIKUL : PLASTIC COATING ON HOT METAL SURFACE IN FLUIDIZED BED . THESIS ADVISOR : PROF.SOMSAK DAMRONGLERD, Ph.D.

132 pp. ISBN 974-576-259-8

Previously, the coating material on metal surface was in liquid form, a solution of coating material in solvents. The solvents poses many problems: air pollution, complicate process and high cost. Therefore fluidization technique is applied in our process in which the coating material is 100% solid. In the fluidized bed coating, the object is heated first to a temperature above the melting one of plastic; a fusible polymer in powder form adheres to the surface of the object immersed in a fluidized bed and melts onto it.

The experiment is an investigation on the coating of objects using fluidization technique. The coated objects are made of stainless steel in 3 shapes: sphere, circular cylinder and rectangular bar. The coating material is a low density polyethylene (LDPE). The cylindrical column is made of plexiglass with 15 cm in diameter, and 40 cm in height.

It is found that the process is suitable for coating metal surface of all 3 shapes. The appropriate operating condition yielding a smooth and glossy coating film is that the initial temperature 180 °C, air velocity 5.0 cm/sec, immersion time 6-30 sec. These variables affecting the film thickness have been studied in the following range: initial temperature 180-200 °C; bed temperature 30-50 °C; air velocity 5.0-7.5 cm/sec; and immersion time 6-30 sec.

An analysis with multiple regression method, results in the following mathematical equation showing the relationship between the film thickness and the concerned variables:

$$D_c = 0.0126 t + 0.0244 v + 0.3555 C_v \left[\frac{T_v - T_m}{T_m - T_b} \right]$$

ภาควิชา เคมีเทคนิค
สาขาวิชา เคมีเทคนิค
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 2532

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำช่วยเหลือการวิจัยและอบรมสั่งสอนมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ธารพงษ์
วิทิตศานต์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งคณาจารย์และบุคลากรในภาควิชา
เคมีเทคนิคทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการจน
วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด ที่กรุณาให้ตัวอย่างพลาสติก
เพื่อทำวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนงานวิจัยนี้

ขอขอบคุณ คุณสังข์ ช่มชื่น คุณกฤษณะ มีผูก ที่ช่วยเหลือในการสร้างและซ่อมเครื่องมือ
จนการทดลองวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดี และขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ในภาควิชาเคมีเทคนิค
และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่านที่เป็นกำลังใจสนับสนุนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และ
สนับสนุนเป็นกำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ณ
รายการรูปประกอบ.....	ญ
สัญลักษณ์.....	ต
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. วารสารปริทัศน์.....	3
2.1 พลาสติก.....	3
2.1.1 แหล่งกำเนิดพลาสติก.....	3
2.1.2 คุณสมบัติของพลาสติก.....	4
2.1.3 ประเภทของพลาสติก.....	4
2.1.4 โพลีเอทิลีนชนิดความหนาแน่นต่ำ.....	5
2.2 การเคลือบผิวโลหะด้วยพลาสติก.....	10
2.2.1 ประโยชน์ของการเคลือบผิวโลหะด้วยพลาสติก.....	10
2.2.2 วิธีการเคลือบผิวโลหะด้วยพลาสติก.....	10
2.3 ฟลูออโรไคเซชัน.....	14
2.3.1 ลักษณะของฟลูออโรไคเซชัน.....	15
2.3.2 การประยุกต์ใช้กับเทคนิคการเคลือบพลาสติก.....	17
2.4 งานวิจัยที่ได้ทำมาแล้ว.....	22
3. วัสดุอุปกรณ์และวิธีทดลอง.....	25
3.1 วัสดุอุปกรณ์.....	25
3.2 วิธีดำเนินการทดลอง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการทดลอง.....	35
4.1 การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิของ โลหะขณะทำการเคลือบผิว.....	37
4.2 การศึกษาสภาวะต่าง ๆ ที่มีผลต่อความหนาของฟิล์มที่เคลือบได้.....	37
4.2.1 ความเร็วอากาศ.....	38
4.2.2 อุณหภูมิ เริ่มต้น.....	41
4.2.3 อุณหภูมิเบด.....	47
4.2.4 ขนาดวัตถุ.....	53
4.2.5 รูปทรงวัตถุ.....	56
4.3 การศึกษาการถ่ายเทความร้อนของ โลหะ.....	58
4.3.1 ความเร็วอากาศ.....	59
4.3.2 อุณหภูมิ เริ่มต้น.....	62
4.3.3 อุณหภูมิเบด.....	68
5. วิเคราะห์ผลการทดลอง.....	76
5.1 เวลาที่ใช้ในการเคลือบ.....	76
5.2 ความเร็วอากาศ.....	79
5.3 อุณหภูมิ เริ่มต้นวัตถุที่จะใช้เคลือบ.....	80
5.4 อากาศร้อนในเบด.....	81
5.5 ขนาดวัตถุ.....	82
5.6 รูปทรงวัตถุ.....	83
5.7 สมการที่ใช้คำนวณความหนาของฟิล์มระหว่างการเคลือบ.....	84
6. บทสรุป.....	89
เอกสารอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	96
ประวัติผู้เขียน.....	132

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงรูปทรงและขนาดของตัวอย่างโลหะที่ใช้ทดลอง.....	36
4.2	แสดงค่าคงที่วัตถุ 6 ตัวอย่าง.....	83

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	ขั้นตอนการเกิดปรากฏการณ์ฟลูอิดเซชันของอนุภาคของแข็ง.....	16
2.2	การเคลือบผิววัตถุในฟลูอิดไดซ์เบด	18
2.3	ลักษณะของฟิล์มที่เคลือบได้โดยวิธีฟลูอิดเซชันและวิธีที่ใช้สารเคลือบ เป็นของเหลว	20
2.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเคลือบกับเวลาที่ใช้เคลือบของโลหะทองแดง เมื่อเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิวัตถุที่ใช้เคลือบ.....	22
2.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้เคลือบของแท่งเหล็ก เมื่อเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิวัตถุที่ใช้เคลือบ.....	23
3.1	ตัวอย่าง โลหะที่นำมาเคลือบด้วยพลาสติก.....	26
3.2	ชุดเครื่องมือการเคลือบในฟลูอิดไดซ์เบด.....	29
3.3	ส่วนบนของหอกทดลองสำหรับแขวนวัตถุ.....	30
3.4	การวัดความหนาของฟิล์มที่เคลือบได้ (ก) โลหะทรงกลม (ข) โลหะทรงกระบอก (ค) โลหะทรงสี่เหลี่ยม.....	34
4.1	แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิภายในโลหะและผิวภายนอกโลหะ ตั้งแต่เวลา เริ่มเคลือบจนถึงสิ้นสุดการเคลือบ.....	37
4.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 ที่ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 6.7 และ 7.5 ชม./วินาที.....	38
4.3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 4 ที่ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 6.7 และ 7.5 ชม./วินาที.....	39
4.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6 ที่ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 6.7 และ 7.5 ชม./วินาที.....	40

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2.....	53
4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 4.....	54
4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6.....	55
4.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 1 กับโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 3.....	56
4.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความหนาของฟิล์มกับเวลาที่ใช้ในการเคลือบของ โลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 กับโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6.....	57
4.22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 ที่ ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 และ 7.5./วินาที.....	59
4.23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 4 ที่ ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 และ 7.5 ซม./วินาที.....	60
4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6 ที่ ความเร็วอากาศ 5.0 5.8 และ 7.5 ซม./วินาที.....	61
4.25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 1 อุณหภูมิ เริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	62
4.26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 อุณหภูมิ เริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	63
4.27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 3 อุณหภูมิ เริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	64
4.28 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 4 อุณหภูมิ เริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	65

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.29 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 5 อุณหภูมิเริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	66
4.30 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6 อุณหภูมิเริ่มต้น 180 190 และ 200 °ซ.....	67
4.31 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 1 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	68
4.32 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	69
4.33 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 3 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	70
4.34 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 4 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	71
4.35 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 5 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	72
4.36 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6 อุณหภูมิเบต 30 40 และ 50 °ซ.....	73
4.37 ลักษณะของฟิล์มที่เคลือบได้มีผิวเรียบเป็นมันวาว.....	74
4.38 ลักษณะของฟิล์มที่ผิวหน้าขรุขระไม่เรียบ.....	74
4.39 โลหะตัวอย่างก่อนการเคลือบและหลังเคลือบด้วยพลาสติก.....	75
4.40 ความหนาของฟิล์มที่เคลือบได้บนผิวโลหะ.....	75
5.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเคลือบกับเวลาที่ใช้เคลือบ ของโลหะทรงกลมตัวอย่างที่ 2 อุณหภูมิเริ่มต้น 180 200 °ซ อุณหภูมิเบต 30 °ซ ความเร็วอากาศ 5.0 ชม./วินาที.....	77

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเคลือบกับเวลาที่ใช้เคลือบ ของโลหะทรงกระบอกตัวอย่างที่ 4 อุณหภูมิเริ่มต้น 180 200 °ซ อุณหภูมิเบด 30 °ซ ความเร็วอากาศ 5.0 ซม./วินาที.....	78
5.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเคลือบกับเวลาที่ใช้เคลือบ ของโลหะทรงสี่เหลี่ยมตัวอย่างที่ 6 อุณหภูมิเริ่มต้น 180 200 °ซ อุณหภูมิเบด 30 °ซ ความเร็วอากาศ 5.0 ซม./วินาที.....	78
5.4 แสดงการเปรียบเทียบความหนาของฟิล์มที่ได้จากการคำนวณของโลหะทรงกลม ตัวอย่างที่ 1 และตัวอย่างที่ 2.....	86
5.5 แสดงการเปรียบเทียบความหนาของฟิล์มที่ได้จากการคำนวณของโลหะทรงกระบอก ตัวอย่างที่ 3 และตัวอย่างที่ 4.....	87
5.6 แสดงการเปรียบเทียบความหนาของฟิล์มที่ได้จากการคำนวณของโลหะทรงสี่เหลี่ยม ตัวอย่างที่ 5 และตัวอย่างที่ 6.....	88

สัญลักษณ์

A	=	พื้นที่ผิวโลหะ (ซม.^2)
C_p	=	ความจุความร้อนของโลหะ (แคลอรี/กรัม $^{\circ}$ ซ)
C_p	=	ความจุความร้อนของของไหล (แคลอรี/กรัม $^{\circ}$ ซ)
C_v	=	ค่าคงที่วัตถุ (แคลอรี/ซม. 2 $^{\circ}$ ซ)
d	=	ระยะทาง (ซม.)
D	=	ความหนาของฟิล์มที่ได้จากการทดลอง (มิลลิเมตร)
D_c	=	ความหนาของฟิล์มที่ได้จากการคำนวณ (มิลลิเมตร)
h	=	ค่าสัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อน (แคลอรี/วินาที ซม. 2 $^{\circ}$ ซ)
k	=	ค่าการนำความร้อนของของไหล (แคลอรี/วินาที ซม. $^{\circ}$ ซ)
m	=	มวลของโลหะ (กรัม)
t	=	เวลาที่ใช้เคลือบ (วินาที)
T_b	=	อุณหภูมิเบด ($^{\circ}$ ซ)
T_m	=	จุดหลอมตัวของพลาสติก ($^{\circ}$ ซ)
T_{∞}	=	อุณหภูมิที่ผิววัตถุ ($^{\circ}$ ซ)
T_v	=	อุณหภูมิเริ่มต้นของวัตถุ ($^{\circ}$ ซ)
v	=	ความเร็วอากาศ (ซม./วินาที)
ρ	=	ความหนาแน่นของของไหล (กรัม/ซม. 3)
μ	=	ความหนืดของของไหล (กรัม/ซม. วินาที)